

УХВАЛА КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційним поданням 50 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) Закону України «Про доступ до архівів репресивних органів комуністичного тоталітарного режиму 1917–1991 років»

м. Київ
7 вересня 2015 року
№ 37-у/2015

Справа № 2-35/2015

Конституційний Суд України у складі суддів:

Саса Сергія Володимировича — головуючого,
Вдовіченка Сергія Леонідовича,
Гультая Михайла Мирославовича,
Запорожця Михайла Петровича,
Касмініна Олександра Володимировича,
Литвинова Олександра Миколайовича — доповідача,
Мельника Миколи Івановича,
Сергейчука Олега Анатолійовича,
Тупицького Олександра Миколайовича,
Шаптали Наталі Костянтинівни,
Шевчука Станіслава Володимировича,

розглянув на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційним поданням 50 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) Закону України «Про доступ до архівів репресивних органів комуністичного тоталітарного режиму 1917–1991 років» від 9 квітня 2015 року № 316–VIII (Відомості Верховної Ради України, 2015 р., № 26, ст. 218).

Заслухавши суддю-доповідача Литвинова О. М. та дослідивши матеріали справи, Конституційний Суд України

установив:

1. Суб'єкт права на конституційне подання — 50 народних депутатів України — звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням визнати таким, що не відповідає Конституції України (є неконституційним), Закон України «Про доступ до архівів репресивних органів комуністичного тоталітарного режиму 1917–1991 років» від 9 квітня 2015 року № 316–VIII (далі — Закон) у зв'язку з порушенням конституційної процедури його розгляду та ухвалення.

Як вважають автори клопотання, під час розгляду та ухвалення Закону було порушено положення статей 96, 102, 114 Регламенту Верховної Ради України, затвердженого Законом України «Про Регламент Верховної Ради України» від 10 лютого 2010 року № 1861-VI зі змінами (далі — Регламент), а також приписи статей 6, 8, 19, 83, 88 Конституції України.

Народні депутати України стверджують, що при розгляді питання щодо включення проекту Закону до порядку денного сесії Верховної Ради України не було дотримано строків, визначених у статті 96 Регламенту; попри низку зауважень і пропозицій до проекту Закону, наведених у висновках Комітету Верховної Ради України з питань культури і духовності та Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради України, парламент прийняв його в цілому, що суперечить вимогам частини четвертої статті 102 Регламенту; головуєчий на пленарному засіданні Верховної Ради України поставив на голосування питання щодо прийняття проекту Закону одразу за основу і в цілому, чим було порушено положення статей 102, 114 Регламенту.

Суб'єкт права на конституційне подання зазначає, що недотримання процедури розгляду та ухвалення Закону суперечить конституційним принципам законності та верховенства права, сутнісний зміст яких розкривається у статті 6, частинах першій, другій статті 8, частині другій статті 19 Конституції України.

2. Конституційний Суд України, розглядаючи питання щодо відкриття конституційного провадження у справі у зв'язку з прийняттям Першою колегією суддів Конституційного Суду України Ухвали від 30 липня 2015 року про відмову у відкритті конституційного провадження у цій справі, виходить з такого.

У Конституції України вичерпно визначено повноваження Конституційного Суду України, зокрема до них віднесено вирішення питання про відповідність Конституції України (конституційність) законів України (стаття 150); закони та інші правові акти за рішенням Конституційного Суду України визнаються неконституційними повністю чи в окремій частині, якщо вони не відповідають Конституції України або якщо була порушена встановлена Конституцією України процедура їх розгляду, ухвалення або набрання ними чинності (частина перша статті 152). Отже, предметом розгляду Конституційного Суду України може бути лише той правовий акт Верховної Ради України, у процесі прийняття чи схвалення якого або набрання ним чинності було порушено процедурні вимоги, встановлені безпосередньо Конституцією України, а не іншими правовими актами, зокрема Регламентом (Ухвала Конституційного Суду України від 21 липня 2015 року № 31-у/2015).

Стверджуючи про неконституційність Закону у зв'язку з порушенням конституційної процедури його розгляду та ухвалення, народні депутати України наводять зміст положень статті 6, частин першої, другої статті 8, частини другої статті 19, частини п'ятої статті 83, частини третьої статті 88 Конституції України, а також частини другої статті 96, частини четвертої статті 102, частини другої статті 114 Регламенту.

Однак вказані норми Основного Закону держави безпосередньо не встановлюють процедурних вимог щодо розгляду та ухвалення законопроектів, а передбачають загальні засади стосовно: здійснення державної влади в Україні (стат-

тя 6), визнання і дії принципу верховенства права, проголошення найвищої юридичної сили Конституції України (частини перша, друга статті 8), визначення підстав, меж повноважень та способів діяльності органів державної влади (частина друга статті 19), а також відсилають до положень Регламенту, якими встановлюються порядок роботи Верховної Ради України (частина п'ята статті 83) та порядок здійснення повноважень Головою Верховної Ради України (частина третя статті 88).

Вирішення питання щодо дотримання Верховною Радою України норм Регламенту при розгляді та ухваленні Закону відповідно до статей 150, 152 Конституції України не належить до повноважень Конституційного Суду України.

Наведене є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 3 статті 45 Закону України «Про Конституційний Суд України».

Враховуючи викладене та керуючись статтями 150, 152, 153 Конституції України, статтями 45, 50 Закону України «Про Конституційний Суд України», Конституційний Суд України

у х в а л и в:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційним поданням 50 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) Закону України «Про доступ до архівів репресивних органів комуністичного тоталітарного режиму 1917–1991 років» від 9 квітня 2015 року № 316–VIII на підставі пункту 3 статті 45 Закону України «Про Конституційний Суд України» — невідомість Конституційному Суду України питань, порушених у конституційному поданні.

2. Ухвала Конституційного Суду України є остаточною.

КОНСТИТУЦІЙНИЙ СУД УКРАЇНИ